

5

Vragenuur: Vragen Neppérus

Vragen van het lid Neppérus aan de staatssecretaris van Financiën over **het bericht dat landen van de Europese Unie 193 miljard euro aan btw mislopen en dat Nederland jaarlijks 4 miljard euro misloopt.**

Mevrouw **Neppérus** (VVD):

Voorzitter. Vorige week las ik een schokkend bericht over een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie, waarbij ons eigen CPB betrokken is, en waaruit bleek dat er jaarlijks een fraude zou zijn ten bedrage van 193 miljard. Als je het rijtje leest, kom je landen tegen zoals Roemenië, Letland en Griekenland, maar alle lidstaten van de Europese Unie staan erin. Nederland loopt dus jaarlijks 4 miljard mis, en dat met btw-opbrengst van, zeg, 41 à 42 miljard. Het gaat dus om forse bedragen. Nederland doet het relatief goed, maar loopt jaarlijks kennelijk toch 4 miljard mis. Dan moeten we erover nadenken hoe dat zit.

Mijn eerste vraag aan de staatssecretaris is, of hij zich herkent in wat er in het rapport staat, in de patronen die erin worden beschreven en de getallen die erin staan. Fraude is immers altijd moeilijk te ramen, heb ik geleerd. Hoe zit dit dus?

Verder vraag ik welke stappen de staatssecretaris zelf gaat zetten of welke de Europese Commissie gaat zetten. Is hierover al een bespreking gepland? Wat is de rol van Nederland hierbij?

Staatssecretaris **Weekers**:

Voorzitter, ik dank mevrouw Neppérus voor de vragen die zij heeft gesteld. Zij kaart dit punt terecht aan. In het rapport wordt een reëel probleem aangekaart, want er is inderdaad sprake van een tax gap in de btw bij de verschillende Europese landen. Uit het rapport blijkt dat het ene land buitengewoon slecht scoort en het andere wat beter. Ik ben blij dat Nederland relatief aan de goede kant van de streep staat. Toch is het natuurlijk zorgelijk dat er geld niet in de schatkist terecht komt dat daar wel in terecht hoort te komen.

Bij deze tax gap is niet alleen maar sprake van fraude. Mevrouw Neppérus vraagt of ik mij herken in wat er in het rapport staat en in de getallen die worden genoemd. Mijn antwoord is: nee, niet helemaal. Ik wil tegelijkertijd niets afdoen aan het belang van het rapport, waarin een reëel probleem wordt aangesneden. Dit rapport is opgesteld op basis van enkele grofmazige macrobespiegelingen. Dit is vervolgens geëxtrapoleerd.

Dat neemt niet weg dat wij dit wel serieus moeten nemen. Ik wil daarom de spade een stuk dieper de grond in krijgen, in elk geval voor zover het de situatie in Nederland betreft. Daarvoor heb ik actie ondernomen. Dit zal in de komende maanden verder worden uitgevoerd. Ik heb daarvoor het Centraal Bureau voor de Statistiek gevraagd om, samen met de mensen van de Belastingdienst, te bekijken hoe men in enkele landen dit soort analyses al een paar jaar doet. Ik noem het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Ik heb gevraagd om te bekijken hoe die analyses worden uitgevoerd. Ik hoop

daarover in de loop van de komende maanden wat meer te weten te komen, zodat ik de Kamer daarover begin volgend jaar kan informeren.

De tax gap is het verschil tussen wat theoretisch, op grond van fiscale wetgeving, aan belastingontvangsten verwacht mag worden, en wat er daadwerkelijk binnenkomt. Het verschil daartussen wordt niet alleen veroorzaakt door fraude, door zwartwerken of door carrouselfraude, maar bijvoorbeeld ook door wat wordt gemist als gevolg van faillissementen. Juist voor 2011 is dat belangrijk. Ik vraag me dus af of er wel voldoende rekening is gehouden met de economische situatie.

Mevrouw **Neppérus** (VVD):

Ik begrijp dat het hierbij niet alleen om fraude gaat, maar ook om de gevolgen van faillissementen. Ik wil toch even terugkeren naar de fraude. In de hele Europese Unie gaat het om een bedrag van 193 miljard. We moeten dus niet doen alsof het om een paar tientjes gaat. De vraag blijft dus overeind staan wat er in Europa hieraan gaat gebeuren. Het is goed dat de staatssecretaris in actie komt, maar wat gaan we hieraan in Europa doen? Dit moet toch niet kunnen? Ik hoor verder graag hoe de spade in Nederland de grond ingaat. Hoe diep wil de staatssecretaris met die spade gaan?

Staatssecretaris **Weekers**:

Hoe diep wil ik gaan? Ik wil in elk geval een veel betere analyse. Ik wil weten hoe groot het probleem in Nederland daadwerkelijk is en op welke onderdelen ik die informatie van beleid zou kunnen voorzien. Als ik dus veel beter in beeld heb waar het probleem zich exact bevindt, kan ik de Belastingdienst ook vragen om heel gericht maatregelen te nemen. Ik kom hierop in de loop van het komende parlementaire jaar terug.

Mevrouw Neppérus vroeg ook wat de Europese Commissie hieraan doet, ook samen met de lidstaten. Men komt gewoon in actie op veel punten, met name op het terrein van de btw-carrouselfraude. Dat laatste type fraude wordt vooral veroorzaakt door het nultarief bij grensoverschrijdende leveringen. Ik heb de Kamer daar vaker over gerapporteerd, voor het laatst bij de halfjaarrapportage. Overigens wil ik daarbij opmerken dat de Algemene Rekenkamer de Nederlandse Belastingdienst nog niet zo lang geleden een pluim op de hoed heeft gegeven omdat we het behoorlijk goed doen. In de Ecofin-Raad is besloten om een snel reactiemechanisme in te zetten. Dat moet spoedig zijn vruchten afwerpen. Ik bericht de Kamer graag in de eerste halfjaarrapportage of bij de bespreking die we binnenkort over de resultaten zullen hebben. Hoe diep wil ik gaan? Ik wil in elk geval een veel betere analyse. Ik wil weten hoe groot het probleem in Nederland daadwerkelijk is en op welke onderdelen ik die informatie van beleid zou kunnen voorzien. Als ik dus veel beter in beeld heb waar het probleem zich exact bevindt, kan ik de Belastingdienst ook vragen om heel gericht maatregelen te nemen. Ik kom hierop in de loop van het komende parlementaire jaar terug.

Mevrouw Neppérus vroeg ook wat de Europese Commissie hieraan doet, ook samen met de lidstaten. Men komt gewoon in actie op veel punten, met name op het terrein van de btw-carrouselfraude. Dat laatste type fraude wordt vooral veroorzaakt door het nultarief bij grensoverschrij-

dende leveringen. Ik heb de Kamer daar vaker over gerapporteerd, voor het laatst bij de halfjaarrapportage. Overigens wil ik daarbij opmerken dat de Algemene Rekenkamer de Nederlandse Belastingdienst nog niet zo lang geleden een pluim op de hoed heeft gegeven omdat we het behoorlijk goed doen. In de Ecofin-Raad is besloten om een snel reactiemechanisme in te zetten. Dat moet spoedig zijn vruchten afwerpen. Ik bericht de Kamer graag in de eerste halfjaarrapportage of bij de bespreking die we binnenkort over de resultaten zullen hebben.

Mevrouw Neppéus (VVD):

Ik ben blij dat de staatssecretaris de spade in de grond gaat steken, maar ik verwacht dan echt een scherpe analyse en wil dan ook weten wat hij gaat doen. Daarnaast wil ik horen dat dit punt in de Ecofin-Raad aan de orde komt, want van een Europa waarin het jaarlijks om 193 miljard gaat, krijg ik de rillingen.

Staatssecretaris Weekers:

De urgentie van het probleem delen we. De vraag is of we deze cijfers, zoals ze nu gepresenteerd worden, ook echt zo absoluut moeten zien. Daar kun je enkele vraagtekens bij plaatsen. Dat wil niet zeggen dat ik het probleem zou willen weg definiëren. Sterker nog, ik ben zeer gemotiveerd om dit verder op te pakken. De tijd ontbreekt om op een aantal concrete punten nog nader in te gaan, maar binnenkort spreek ik de Kamer over deze zaak en andere fiscale zaken. Dan voer ik de discussie graag verder.

De heer Groot (PvdA):

Ook de PvdA is geschrokken over de omvang van de tax gap bij de btw. 4 miljard is toch echt een ander bedrag dan dat we in eerdere algemeen overleggen over de Belastingdienst hebben gehoord. Mij staat bij dat de tax gap bij de btw werd getaxeerd op hooguit enkele procenten. Het is goed dat de spade nu diep in de grond gaat, maar de vraag is waarop de eerdere, veel lagere schattingen van de tax gap waren gebaseerd. Een tweede vraag is ...

De voorzitter:

U hebt een halve minuut voor één vraag. U hebt die halve minuut gebruikt.

Staatssecretaris Weekers:

Ik zal de cijfers die de Europese Commissie vorige week heeft gepresenteerd, goed laten analyseren. Komende maand organiseren we in Den Haag een conferentie waarbij we ook dit onderzoeksbureau uitnodigen. We willen daarmee juist wat meer zicht krijgen op wat hierachter zit, welke tekortkomingen in dit onderzoek zitten en wat we in beeld moeten brengen om een reëel beeld te geven. In het ene jaar komt ook dit bureau op enkele procenten. In een ander jaar komt het, louter op basis van enkele macrocijfers, op bijna 10%. Daar gaapt een heel groot gat tussen dat zich niet zomaar laat verklaren door ineens een heel ander gedrag in de samenleving. Ik kom daar graag op een ander moment op terug. Weet dat ik het in elk geval buitengewoon serieus neem.

De heer Bashir (SP):

De miljarden waarom het gaat, zijn grote bedragen, vooral in deze tijden van bezuinigingen. Vorige week hebben we productietabellen van de Belastingdienst gekregen. Daaruit blijkt dat vorig jaar minder toezicht gehouden is. Er zijn minder boekenonderzoeken gedaan en minder visitaties bij ondernemers afgelegd. Waarom heeft de Belastingdienst het toezicht vorig jaar verminderd? Als we de fraude en de belastingontwijking echt willen aanpakken, moet het toezicht op orde zijn.

Staatssecretaris Weekers:

Op dat laatste punt ben ik het zeer eens met de heer Bashir. Het is niet voor niets dat in het regeerakkoord een bedrag van 157 miljoen extra beschikbaar is gesteld voor de Belastingdienst om gericht te investeren op bijvoorbeeld extra boekenonderzoeken, op invordering, op naleving et cetera. Daarmee moeten meer belastinginkomsten, iets in de orde van grootte van 650 miljoen, te realiseren zijn in de komende jaren. Als we de cijfers volgend jaar bekijken, moet daar behoorlijk wat verbetering in waar te nemen zijn.

De heer Omtzigt (CDA):

Het gaat hier om een miljardenprobleem. Al in 2009 is dat gesignaleerd door de Rekenkamer, zoals de staatssecretaris terecht opmerkte. Hop, "plof-bv'tjes" ertussen. De btw wordt wel terugontvangen van de Nederlandse Belastingdienst, maar als men moet betalen, is men weg. Waar hebben wij dat eerder gehoord? De Algemene Rekenkamer heeft aanbevelingen gedaan in 2009 en in 2012. Is de staatssecretaris bereid om binnen twee weken een brief te sturen over de vraag hoe het staat met die aanbevelingen? Over de informatie-uitwisseling is niet gerapporteerd. De managementrapportage is kennelijk alleen intern, want wij horen er niets van, terwijl die er wel maandelijks moet zijn. Op dat soort punten willen wij graag vernemen hoe het ermee staat.

Staatssecretaris Weekers:

Ik heb in de halfjaarrapportages gerapporteerd over de stand van zaken, zij het vrij globaal. Dat geef ik de heer Omtzigt graag toe. Als hij naar aanleiding van de aanbevelingen van de Rekenkamer en het eerder ingezette programma eerst een goede update wil hebben alvorens hierover te praten, dan zal ik hiervoor gaarne zorgen. De Kamer zal dan ook zien dat het mij een lief ding waard is om dit stevig aan te pakken. Ik wijs er wel op — de heer Omtzigt weet dat als geen ander — dat de btw een Europees gereguleerd systeem is en dat wij aanlopen tegen een aantal tekortkomingen in het systeem zelf die wij niet eenzijdig kunnen oplossen. Hierover is wel een discussie gaande, maar die gaat, eerlijk gezegd, vrij stroperig.

De voorzitter:

Dank voor uw komst naar de Kamer.